

Provincie Zuid-Holland
t.a.v. mevr. H. Maagdenberg
Afdeling Ruimte, Wonen en Bodem
Postbus 90602
2509 LP DEN HAAG

behandeld door A. Wamsteeker *uw brief van* *ons kenmerk* 15UIT18552 *datum* 15-12-2015
telefoon 14 015 *uw kenmerk* --- *bijlagen* --- *verzonden*
onderwerp zienswijze startdocument planMER partiële herziening VRM windenergie

Geacht college,

U heeft met ingang van 3 november 2015 het startdocument planMER partiële herziening VRM windenergie ter inzage gelegd. Met deze brief willen wij gebruik maken van de mogelijkheid om een zienswijze in te dienen.

Geen windturbines in Pijnacker-Nootdorp

Voordat wij ingaan op de meer technische en concrete aspecten van onze zienswijze, achten wij het van belang om u de context waarbinnen wij deze zienswijze indienen te schetsen. In februari 2014 heeft de gemeenteraad de ruimtelijke structuurvisie Ruimte maken, Ruimte laten... vastgesteld. In de aanloop naar dit besluit heeft het vraagstuk windenergie een belangrijke plaats ingenomen. In het ontwerp van de structuurvisie hadden wij twaalf locaties opgenomen waar windturbines met een vermogen van 1 MW of meer mogelijk zouden kunnen zijn. Hiertegen hebben wij vele zienswijzen ontvangen. Bij vaststelling heeft de gemeenteraad een amendement aangenomen als gevolg waarvan geen windturbines met een vermogen van 1 MW of meer in Pijnacker-Nootdorp kunnen worden gerealiseerd. De afstanden tot woonbebouwing en het vrijwaren van de groene gebieden van deze bouwwerken zijn daarbij leidend geweest. In het amendement is daarnaast aangegeven dat nader onderzoek zal moeten worden gedaan naar de wenselijkheid, haalbaarheid en mogelijkheid voor windmolens kleiner dan zestig meter. Dit onderzoek zullen wij in 2016 uitvoeren.

Wij hebben u als provinciebestuur steeds betrokken bij ons onderzoek, onder andere bij het planMER. Wij betreuren dat ons standpunt, gebaseerd op een onderzoek dat in alle openheid is uitgevoerd en waar democratische besluitvorming over heeft plaatsgevonden, voor u niet leidend is en u nu een procedure start om alsnog windturbines (waarbij een referentieturbine van 3 MW wordt gehanteerd) mogelijk te maken in Pijnacker-Nootdorp.

Nut & noodzaak

Om een m.e.r.-procedure te starten, dient vooraf nut en noodzaak van een ontwikkeling aangetoond te worden. Wij zijn van mening dat dit aspect in uw startdocument onvoldoende is beargumenteerd. Weliswaar geeft u duidelijk aan dat windenergie een belangrijke bijdrage levert aan een omschakeling naar schonere energie, maar nergens staat genoemd waarom en hoe juist de locatie in onze gemeente een optimale bijdrage aan deze doelstelling levert. Een brede afweging met andere locaties ontbreekt.

In uw startnotitie verwijst u naar eerder provinciaal beleid waarin de basis is gelegd voor de realisatie van de Zuid-Hollandse windenergieopgave. In geen van de door u zelf aangedragen voorbeelden (windenergiebeleid en actualisatie Provinciale Structuurvisie 2012) is deze locatie op enigerlei wijze eerder in beeld geweest. Daarmee is

er ook in uw eigen beleid geen basis te vinden voor de nu voorgestelde locatie in de Balij. Dit klemmt des te meer aangezien u op pagina 9 aangeeft dat u rekening houdt met de eisen uit het gemeentelijk en provinciaal beleid.

U stelt dat de locatie in de Balij als kansrijk is benoemd in het proces van besluitvorming rond de VRM. Buiten het feit dat er zich bij u een initiatiefnemer heeft gemeld, blijkt uit uw startnotitie niet om welke kansen het dan gaat. Wij zijn van mening dat het door ons doorlopen proces bij de structuurvisie aangeeft dat het vanwege het ontbreken van maatschappelijk en politiek draagvlak juist geen kansrijke locatie is. Wij vragen u dan ook dit aspect verder uit te diepen en specifiek op de locatie gerichte argumenten aan te dragen die nut en noodzaak aantonen.

Inspraak, advies en meedenken

Voor de stadsregio Rotterdam is een heel proces met belemmeringenstudies, marktconsultaties en werksessies doorlopen om te komen tot de meest optimale locaties voor windturbines. Dit in tegenstelling tot de locatie in onze gemeente. Er is geen overleg met ons als gemeente geweest, ook niet in een breder regionaal verband. Uit uw startnotitie blijkt dat u door middel van proactieve communicatie en een zorgvuldig ingericht proces de omgeving wilt betrekken. Een dergelijk proces heeft u met onze gemeente en/of onze inwoners niet gevolgd. De resultaten van ons proces zijn u bekend. Het is ons onduidelijk waarom u in onze gemeente geen (enigszins) vergelijkbaar proces heeft doorlopen en hoe u ons proces en de conclusie van het ontbreken van maatschappelijk en politiek draagvlak heeft meegewogen. Wij vragen u deze beide overwegingen expliciet te maken en toe te voegen.

Inbedding in lokale context

U stelt dat de lokale inbedding en context voor de locatie in de Balij duidelijk is. Dat is voor ons niet het geval en wij verzoeken u die vooraf te verduidelijken. Verder kunnen wij ons niet aan de indruk onttrekken dat u vooral gekozen heeft voor deze locatie, omdat er zich een initiatiefnemer voor heeft gemeld en u van mening bent dat u daardoor sneller uw doelstelling kunt bereiken. Wij delen deze keuze niet. Bij het realiseren van dergelijke grote projecten moeten aspecten van milieu en leefomgeving centraal staan. Het zou niet de 'toevalligheid' van een initiatiefnemer moeten zijn die de locatiekeuze stuurt. Het is niet voor niets dat deze locatie nooit eerder aan de orde is geweest in uw eigen beleid. Met onze zienswijze willen wij dan ook aan u vragen om het proces vanuit de kant van milieu en leefomgeving te benaderen. Het gaat ons dan niet alleen om het proces van het planMER, maar juist ook om het proces dat daaraan vooraf hoort te gaan en moet leiden tot een zorgvuldig afgewogen locatiekeuze voordat u een m.e.r.-procedure opstart.

Opmerkingen ten aanzien van de werkwijze milieubeoordeling

In de startnotitie is aangegeven dat u de effectbeoordeling weergeeft in een tabel en kaart met locatie. Wij onderschrijven deze keuze. Het is echter niet duidelijk of u meerdere varianten ontwikkelt. Wij verzoeken u in ieder geval om meerdere varianten te onderzoeken. Meerdere varianten maken de bandbreedte van mogelijke effecten beter inzichtelijk en leiden aldus tot een beter onderbouwd besluit. Ten aanzien van de aandachtspuntenlijst per locatie die onderdeel uit gaat maken van het planMER vragen wij u om duidelijke uitgangspunten weer te geven. Nu noemt u als voorbeeld dat er veel woningen aan een bepaalde zijde van de locatie liggen. De vraag die dit direct oproept is: hoeveel woningen is veel?

Opmerkingen ten aanzien van het beoordelingskader milieueffecten

In tabel 3.1 is weergegeven op welke manier u de verschillende aspecten wilt beoordelen in het planMER. Wij verzoeken u de volgende aanpassingen of aanvullingen te doen:

Te berekenen geluidscontouren uitbreiden

Wij verzoeken u om niet alleen de geluidscontouren $L_{den} 47$ en $L_{den} 42$ te berekenen, maar ook de geluidscontour $L_{den} 37$. Het is in een planMER gebruikelijk om ook deze waarde (de waarde waarbij mensen geen geluidsoverlast meer ervaren) te berekenen. Dit geeft een beter en completer beeld van de hoeveelheid mensen die overlast kunnen ervaren van het geluid.

Onderscheid losliggende woningen bij geluid duiden

U hanteert voor losliggende woningen een definitie en wel dat sprake is van losliggende woningen wanneer deze op minimaal 200 meter van elkaar liggen. Wij verzoeken u deze maat te onderbouwen en inzichtelijk te maken waarom een dergelijk onderscheid noodzakelijk is en welke gevolgen dit onderscheid heeft.

Begrip belangrijkste woningen bij slagschaduw duiden

In de derde stap van de beoordeling van het aspect slagschaduw benoemt u de positie van de zon ten opzichte van de belangrijkste woningen. Het begrip “belangrijkste woningen” vraagt om een definitie en een duiding van de noodzaak van een onderscheid alsmede de gevolgen van een dergelijk onderscheid.

Kwaliteitscriteria VRM verduidelijken

Bij de beoordeling van het aspect landschap geeft u aan zich te concentreren op de richtpunten van de kwaliteitskaart VRM. Wij vragen u om te bevestigen dat u ook kijkt naar de waarden die u zelf aan gebieden hebt toegekend in de VRM. Zo heeft dit gebied bijvoorbeeld beschermingscategorie 2. Wij zijn van mening dat dit een beoordelingscriterium moet zijn bij het aspect landschap. Overigens verwachten wij dat u hierbij ook het effect van de windturbines op de beleving van open ruimte en zichtlijnen (horizonvervuiling) **alsmede recreatie en recreatiebeleving** meeneemt.

Ook interferentie hoogspanningsverbindingen beoordelen

De tabel geeft aan dat u alleen kijkt naar het risico op interferentie met andere windturbine locatie. Wij verzoeken u ook hoogspanningsverbindingen op te nemen als beoordelingscriterium. Deze masten zijn, net als windturbines, van veraf zichtbaar in het landschap en kunnen op een vergelijkbare wijze interfereren. Wij nemen aan dat u straalverbindingsspaden eveneens meeneemt in uw onderzoek.

Cultuurhistorie en archeologie

Wellicht ten overvloede vragen wij u bij het aspect cultuurhistorie en archeologie ook de invloed op de belevingswaarden van cultuurhistorische elementen mee te nemen en een toetsing aan de archeologische monumentenkaart uit te voeren.

Uitbreiden onderzoek met verschillende referentieturbines

De startnotitie beschrijft dat het onderzoek naar de leefomgeving en veiligheid wordt gedaan aan de hand van een referentieturbine van 3 MW. Gezien de ontwikkelingen die op dit moment plaatsvinden is het niet ondenkbaar dat er in de (nabije) toekomst sprake zal zijn van grotere windturbines op land met de daarbij behorende effecten. Wij verzoeken u dan ook om hier rekening mee te houden en in het onderzoek ook de gevolgen van een grotere windturbine te onderzoeken. Dit is in onze ogen extra noodzakelijk omdat de provinciale verordening is opgesteld in de vorm van toelatingsplanologie. Wanneer een locatie wordt opgenomen op ‘kaart 10 Windenergie’ dan mogen hier nieuwe windturbines worden gebouwd met een vermogen van meer dan 30 kW. Een maximaal vermogen, een maximale tiphoogte of een maximale ashoogte wordt niet genoemd. Reden te meer om te kijken naar de toekomstige ontwikkelingen op dit specifieke gebied en in uw planMER grotere varianten dan alleen de 3 MW windturbines mee te nemen **en deze turbines aan te duiden in termen van vermogen en van hoogte**.

Zienswijzen en de commissie m.e.r.

U vraagt de commissie m.e.r. een advies te geven over het startdocument. Daar zijn wij blij mee. Wij verzoeken u de zienswijzen ook door te sturen naar de commissie en haar te vragen deze te betrekken in haar advies. Dit maakt geen onderdeel uit van de standaardprocedure, maar kan wel. De tijd die hiermee gemoeid is, is beperkt en het leidt tot een onafhankelijk standpunt over wat wij (en anderen) in zienswijzen naar voren brengen.

Locatie in Delft

Wij hebben met enige scepsis kennis genomen van de onderzoekslocatie in de gemeente Delft. Deze is gelegen op relatief korte afstand van onze gemeente. Wij zullen bij de onderzoeksresultaten in het planMER alert zijn op gevolgen voor onze gemeente bijvoorbeeld in de vorm van horizonvervuiling, effecten op vogels en het landschap.

Tot slot

Wij hopen dat deze zienswijze u een beter beeld heeft gegeven van de wijze waarop in onze gemeente reeds onderzoek is gedaan naar de mogelijkheden voor windturbines en dat het ontbreken van maatschappelijk en politiek draagvlak ertoe leidt dat de locatie Balij **dus** niet wordt opgenomen in het planMER. Mocht u desondanks toch de locatie in de Balij mee blijven nemen in uw onderzoek, dan verzoeken wij u rekening te houden met hetgeen verder in deze zienswijze naar voren is gebracht. Wij zien uw reactie met belangstelling tegemoet **en vertrouwen erop dat u ons, onze inwoners en andere betrokkenen goed informeert over dit proces.**

Hoogachtend,
het college van Pijnacker-Nootdorp,
de secretaris,

drs. J.P.R. Woudstra

de burgemeester,

mw F. Ravestein